XUNTA DE GALICIA

ANTEPROXECTO DA LEI .../2023, DE ... DE ..., DE CULTURA INCLUSIVA E ACCESIBLE DE GALICIA

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

O libre desenvolvemento da personalidade, xunto coa dignidade da persoa, os dereitos inviolables que lle son inherentes e o respecto á lei e aos dereitos dos demais, son fundamento da orde política e da paz social, segundo sentenza o artigo 10 que introduce o título I da Constitución española, "Dos dereitos e deberes fundamentais".

De cara ao libre desenvolvemento da personalidade, resulta preciso manter un equilibrio axeitado de todas aquelas circunstancias e condicións que teñen unha incidencia directa no benestar e no acceso das persoas a todos os ámbitos de actividade, incluído o cultural. Neste proceso, a garantía da igualdade de oportunidades convértese no mecanismo indispensable para anular as dificultades de partida circunstancialmente concorrentes, polo que é fundamental o compromiso de todos os poderes públicos.

No caso dos colectivos máis desfavorecidos ou con maiores dificultades de inclusión social, pártese dunha situación de desvantaxe que fai máis evidente a necesidade de que os poderes públicos promovan as condicións necesarias para que poidan actuar en condicións reais e efectivas de igualdade e liberdade. Neste sentido, en relación cos colectivos de referencia, cobra unha especial importancia a obriga imposta aos poderes públicos polo artigo 9.2 da Constitución española, que recolle o seguinte: "Corresponde aos poderes públicos (...) remover os obstáculos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilitar a participación de todos os cidadáns na vida política, económica, cultural e social".

De igual maneira, o artigo 44.1 establece que "os poderes públicos promoverán e tutelarán o acceso á cultura, á que todos teñen dereito", previsión clara e rotunda que se aliña coa Declaración Universal dos Dereitos Humanos, onde xa en 1948 a Asemblea Xeral das Nacións Unidas deixou recoñecido o dereito de toda persoa a satisfacer os seus dereitos culturais, así como a participar libremente na vida cultural da comunidade e a gozar das artes.

Este mesmo organismo internacional marcou un fito coa súa Convención sobre os dereitos das persoas con discapacidade, do 13 de decembro de 2006, ratificada polo Estado español e publicada no *Boletín Oficial do Estado* o 21 de abril de 2008. Nela establécese o compromiso de fomentar, protexer e asegurar o pleno goce dos dereitos humanos e liberdades fundamentais en condicións de igualdade por parte das persoas con discapacidade e de promover o respecto á súa dignidade inherente. A devandita convención convértese nunha ferramenta xurídica internacional de carácter vinculante para os Estados na defensa e garantía dos dereitos das persoas con discapacidade en todas as ordes da vida, incluída a cultural. Ao mesmo tempo, considera a accesibilidade como un elemento transversal en cada un dos ámbitos de actividade.

En coherencia con estes obxectivos, o Tratado da Unión Europea aséntase, segundo o seu artigo 2, en valores de "respecto da dignidade humana, liberdade, democracia, igualdade, Estado de dereito e respecto dos dereitos humanos, incluídos os dereitos das persoas pertencentes a minorías. Estes valores son comúns aos Estados membros nunha sociedade caracterizada polo pluralismo, a non discriminación, a tolerancia, a xustiza, a solidariedade e a igualdade entre mulleres e homes".

Tamén convén destacar o firme compromiso da Unión Europea, asumido no artigo 3 do Tratado de constitución, por combater "a exclusión social e a discriminación", por fomentar a "igualdade entre homes e mulleres" e por respectar "a riqueza da súa diversidade cultural e lingüística".

A Carta dos dereitos fundamentais da Unión Europea, do 7 de decembro de 2000, sinala que "a dignidade humana é inviolable e que será respectada e protexida", establece que "a Unión recoñece e respecta o dereito das persoas con discapacidade a beneficiarse de medidas que garantan a súa autonomía, a súa integración social e profesional e a súa participación na vida da comunidade" e prohibe toda discriminación por razón de discapacidade.

O compromiso europeo cos valores xa enunciados na Convención sobre os dereitos das persoas con discapacidade das Nacións Unidas e nos diversos instrumentos xurídicos comunitarios ponse de manifesto coa elaboración no seu momento da Estratexia europea sobre a discapacidade 2010-2020, con ese mesmo fin de que todas as persoas con discapacidade puidesen gozar de todos os seus dereitos. Esta estratexia supuxo un paso adiante moi importante cara a unha Europa sen barreiras. Na actualidade, a Estratexia sobre os dereitos das persoas con discapacidade para 2021-2030 supón un novo avance neste eido, nun contexto no que a situación de pandemia provocada pola covid-19 deixa novos atrancos e dificultades para o colectivo das persoas con discapacidade, na procura da igualdade de oportunidades en todas as esferas de actividade, particularmente a cultural, respecto da cal salienta a necesidade de que sexa accesible e inclusiva.

Máis alá da discapacidade, existen no ámbito da Unión Europea numerosos exemplos doutras estratexias e plans dirixidos a corrixir situacións de desvantaxe respecto de grupos específicos. De forma particular, o recente Plan de acción en materia de integración e inclusión para 2021-2027 nace coa idea de converter a integración nun dereito e tamén nunha obriga para todas as persoas, a fin de construír sociedades máis cohesionadas e prósperas.

Dentro da inclusión, un dos aspectos máis directamente relacionados coa eliminación de atrancos, especialmente no caso do colectivo das persoas con discapacidade, é o da accesibilidade, aspecto que se ve cada vez máis reforzado por un sólido marco xurídico comunitario; sirvan como exemplo a

Acta europea de accesibilidade ou a Directiva sobre accesibilidade aos sitios web.

En calquera caso, a accesibilidade non referencia unicamente un concepto de superación ou eliminación de barreiras físicas ou arquitectónicas, senón que acolle unha dimensión moito máis ampla, de carácter universal, na que as vertentes comunicativa e cognitiva cobran un verdadeiro protagonismo e interese.

II

A diferenza do que ocorre noutros ámbitos, en materia de cultura son os Estados membros os que asumen a principal competencia, mentres que á Unión Europea lle corresponde un labor de apoio. Os ordenamentos xurídicos adoitan regular as cuestións culturais por unha banda e as cuestións inclusivas ou de accesibilidade pola outra, e enlazan ambos os mundos tan só en cuestións concretas e moi precisas.

O Real decreto lexislativo 1/2013, de 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, que ten como referente principal a Convención internacional das Nacións Unidas sobre os dereitos das persoas con discapacidade, consagra o dereito da igualdade de oportunidades, respecto do colectivo de referencia, en todas as ordes da vida, incluída a cultural.

Esta norma constitúe un dos máis importantes alicerces da Estratexia española sobre discapacidade 2022-2030, na cal se lle recomenda ás comunidades autónomas que promovan medidas que garantan o acceso, a participación e o goce en actividades culturais, pero tamén para estimular o potencial creativo, artístico e intelectual das persoas con discapacidade; mesmo lles recomenda a Estratexia que se leve a cabo o desenvolvemento normativo axeitado, no ámbito das súas competencias. Todo elo, sen esquecer igualmente a recomendación de que ese acceso aos bens culturais

se faga eliminando as barreiras de accesibilidade física, sensorial, comunicativa e cognitiva.

En Galicia, a Lei 10/2014, do 3 de decembro, de accesibilidade, plasma ese mesmo dereito no ámbito territorial da comunidade autónoma, desde a perspectiva da accesibilidade universal e o deseño para todas as persoas.

Por outra banda, a necesidade de lexislar sobre cuestións máis específicas que garantan a accesibilidade universal xustificou a aprobación da Lei 27/2007, de 23 de outubro, pola que se recoñecen as linguas de signos españolas e se regulan os medios de apoio á comunicación oral das persoas xordas, con discapacidade auditiva e xordo-cegas.

Con todo, o acceso á cultura non debe quedar limitado para ningunha persoa, con independencia de cales sexan as súas condicións e circunstancias particulares, individuais ou colectivas.

Todas as persoas, todas as diferenzas e todas as capacidades, por especiais que nun principio poidan parecer, enriquecen calquera sociedade e constitúen un motor cultural que esvaece as fronteiras físicas e intelectuais. A mirada da diversidade resulta especialmente alentadora para a creatividade artística, pero tamén para a cohesión social. Así nolo recorda o lema da Unión Europea "Unida na diversidade", en referencia á creación dunha Unión que nace da gran diversidade de culturas, tradicións e linguas dentro do continente europeo.

Ademais das persoas con discapacidade, existen outros colectivos que enfrontan dificultades especiais á hora de materializar o exercicio do dereito de acceso á cultura. Trátase de todos aqueles e aquelas que se atopan en risco de exclusión social e que aparecen perfectamente definidos na Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, con relación aos cales cobra unha singular relevancia a necesidade de que se garanta un escenario de igualdade e non discriminación.

Mulleres vítimas de violencia de xénero, minorías étnicas, inmigrantes, persoas transexuais, entre outros colectivos, merecen toda a atención e

apoio, tanto normativo coma institucional, non só no acceso ou consumo dos produtos e servizos culturais que conforman a oferta en cada momento, senón tamén, e sobre todo, no proceso de creación cultural. Precisamente este proceso de creación cultural eríxese en moitos casos como a ferramenta máis efectiva para incorporar á sociedade os colectivos máis desfavorecidos e contribuír a que recuperen a capacidade plena de desenvolvemento persoal e social.

É por iso que, máis alá da remoción de obstáculos e da posta en marcha de medidas para favorecer o acceso ao emprego, á sanidade, á educación ou a un sistema de servizos sociais, é preciso poñer alicerces para que o acceso á cultura configure un dos bloques esenciais de actividade de toda persoa, independentemente de que a súa situación de partida sexa diferente ou de que a súa capacidade non sexa a mesma. Trátase de que a autonomía presida calquera decisión persoal á hora de acceder á cultura, pero tamén á hora de crear cultura cunha perspectiva principalmente profesional.

A cultura en Galicia está conformada por un conxunto amplo e diverso de prácticas e de actividades de gran relevancia no ámbito social, económico e institucionai. No ámbito social, a cultura forma parte das vivencias e experiencias da maioría das cidadanía, como creadores, receptores ou consumidores da mesma, xerando un tecido asociativo de base cultural con ampla implantación no territorio. No ámbito económico, a cultura é unha actividade que configura un sector produtivo que crea riqueza, postos de traballo e desenvolvemento comunitario, xerando unha economía baseada nas prácticas culturais e creativas. E no ámbito institucional, as administracións públicas dispoñen de competencias en materia de cultura e exércenas mediante a dotación de recursos e de políticas activas que procuran a mellora da calidade de vida da cidadanía a través da cultura. No caso da Administración Pública autonómica, disponse dunha consellería con competencias na materia e de unidades que desenvolven as políticas culturais.

Ademais, Galicia é unha comunidade autónoma cun importante e rico patrimonio cultural, tal como nos lembra a regulación, entre outras, da Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia, onde se conteñen elementos que resultan ser algúns dos mellores exemplos da diversidade; tal é o caso dos Camiños de Santiago, que lle amosan ao mundo boa parte da identidade da cultura galega e traen a Galicia a riqueza cultural, social e vital doutros pobos. Sen dúbida, resulta un exemplo evocador do espírito desta nova norma.

III

Concíbese esta lei con base nos principios que quedan expostos e de acordo co marco xurídico de respecto aos dereitos humanos, á igualdade de oportunidades e á non discriminación.

Así mesmo, tense en conta o marco de distribución de competencias entre o Estado e as comunidades autónomas, que lles permite a estas, segundo o previsto no artigo 148.1.17 da Constitución española, asumir competencias en materia de fomento da cultura.

En coherente liña co texto constitucional, o Estatuto de autonomía de Galicia, no seu artigo 4.2, imponlles aos poderes públicos de Galicia a obriga de facilitar a participación de todos os galegos e galegas na vida política, económica, cultural e social. Así mesmo, no artigo 27.19, recóllese a "competencia exclusiva en materia de fomento da cultura (...), sen prexuízo do establecido no artigo 149.2 da Constitución".

Ao abeiro da devandita competencia, este novo texto legal nace co obxectivo de conciliar a cultura coa realidade de diferentes colectivos en situación de desvantaxe, colectivos como o das persoas con discapacidade, pero tamén outros conceptuados normativamente en risco de exclusión social. Todos eles atópanse na ollada directa desta norma.

En definitiva, esta lei busca achegar a cultura a todas as persoas, mediante a inclusión e a accesibilidade de todas e cada unha delas ao eido cultural.

Pero esta norma tamén nace co obxectivo de apoiar e de lles dar visibilidade á creatividade e ao talento artístico de tantas e tantas persoas que, pola súa situación de dificultade, en ocasións permanecen invisibles ao público, e á sociedade en xeral, co menoscabo que iso lles reporta no eido social e económico e co grave dano para a súa dignidade e desenvolvemento persoal.

A maior abastanza, é un obxectivo desta lei que a visibilidade do talento e da creatividade dos colectivos con máis dificultades se faga de xeito normalizado e sen estereotipos.

Configuran o corpo desta lei un total de 19 artigos, dúas disposicións transitorias, unha disposición derrogatoria única e dúas disposicións derradeiras.

Desde o primeiro dos seus artigos, a lei deixa clara a súa intención de abarcar as dúas direccións de relación das persoas coa cultura, tanto a vertente creativa e xeradora de produtos e servizos culturais, como a vertente de acceso e consumo destes produtos e servizos.

Ao mesmo tempo, estende a súa aplicación a calquera tipo de formato ou manifestación cultural.

A lei fai unha clara aposta pola conceptualización dunha serie de principios reitores nos que se xuntan os enfoques social e cultural, como son a accesibilidade cultural, a inclusión cultural e a diversidade cultural. Uns principios que van máis alá dos de accesibilidade, inclusión ou diversidade recollidos en normativa de carácter eminentemente social, tanto no eido estatal coma no autonómico.

Ao longo do seu articulado, queda patente a aposta por incluír a todas as persoas e para iso, ademais de ferramentas no ámbito da colaboración e da cooperación, da difusión, da sensibilización, da formación ou do fomento, os poderes públicos con competencias en materia de cultura asumen unha obriga de visibilización e posta en valor da capacidade e do talento cara a

aqueles colectivos que queren crear cultura e que parten dun contexto de dificultade, por diferentes que estes poidan resultar.

O anteproxecto de lei foi sometido ao preceptivo ditame do Consello Económico e Social de Galicia.

A norma responde aos principios de calidade normativa regulados no artigo 37 da Lei 14/2013, do 26 de decembro, de Racionalización do sector público autonómico, e de boa regulación contidos no artigo 129 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento administrativo común das Administracións públicas.

Non existe no noso ordenamento xurídico ningunha norma na que se regule o acceso á cultura integrando de forma conxunta a perspectiva da creación e a da participación cultural e considerando a inclusión e a accesibilidade universal como principios básicos inspiradores do seu contido.

Responde ademais ao principio de transparencia, na medida en que en todo momento se tivo en conta a necesaria participación, a través de diversas canles e en diversos momentos da tramitación, da cidadanía e, sobre todo, das entidades representativas dos colectivos cuxas necesidades no ámbito cultural xustifican esta norma.

Finalmente, ponse de manifesto que a redacción da lei se fai en termos de simplicidade, eficacia e eficiencia administrativa, tratando de non xerar cargas administrativas de carácter accesorio ou innecesario e buscando en todo momento a racional xestión dos recursos públicos dispoñibles para facer efectivo o cumprimento da regulación.

Por todo o exposto, o Parlamento de Galicia aprobou e eu, de conformidade co artigo 13.2 do Estatuto de autonomía de Galicia e co artigo 24 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa Presidencia, promulgo en nome do rei a Lei de cultura inclusiva e accesible de Galicia.

TÍTULO I
Disposicións xerais

Artigo 1. *Obxecto*

1. Esta lei ten por obxecto a promoción da participación efectiva, inclusiva e accesible, na cultura en Galicia.

2. Para os efectos da regulación contida nesta lei, enténdese como participación efectiva, inclusiva e accesible aquela que se leve a cabo de forma normalizada, en igualdade de condicións, e en calquera tipo de manifestación cultural, tanto na creación profesional como na afeccionada, e no fomento do talento; coma na produción, acceso, recepción, consumo e goce dos produtos e servizos culturais.

Artigo 2. *Ámbito*

1. Esta lei é aplicable a todos os ámbitos culturais que se desenvolvan no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Para os efectos desta lei, considéranse ámbitos culturais os seguintes:

a) As institucións e entidades culturais, legalmente constituídas.

b) As persoas físicas e xurídicas que forman parte das industrias creativas e culturais de Galicia.

c) Os centros museísticos, entendendo como tales os museos, as coleccións museográficas e os centros de interpretación do patrimonio cultural.

d) Os arquivos.

e) As bibliotecas.

f) Os espazos audiovisuais, escénicos e musicais, sexan fixos, móbiles ou espazos públicos abertos, tales como teatros, salas de concerto, salas de cinema, auditorios, centros culturais e semellantes.

g) Os espazos de xestión, conservación e difusión do patrimonio cultural de Galicia.

3. O contido da lei será aplicable a todo tipo de produtos e servizos culturais en calquera dos seus formatos.

4. Quedan excluídos do ámbito de aplicación desta lei os centros de titularidade e xestión pública estatal.

5. As previsións contidas nesta lei serán de aplicación aos centros de titularidade estatal cuxa xestión estea transferida á Administración autonómica, sen prexuízo do previsto na normativa estatal e nos instrumentos xurídicos de transferencias, e dentro do respecto ás competencias e normas estatais.

Artigo 3. ***Principios reitores***

1. As actuacións vinculadas a esta lei rexeranse polos seguintes principios:

a) Accesibilidade cultural: é a condición que deben cumprir os contornos, bens, produtos e servizos, así como os obxectos ou instrumentos, ferramentas e dispositivos vinculados coa creación, xestión, conservación, gozo, promoción e difusión da cultura, para seren comprensibles, utilizables e practicables por todas as persoas en condicións de seguridade e comodidade e do xeito máis autónomo e natural posible. Este principio supón partir dun enfoque de deseño para todas as persoas, sen prexuízo do uso de produtos de apoio e da adopción de axustes razoables. Así mesmo, a accesibilidade cultural é un factor de calidade para todas as persoas porque maximiza as posibilidades de participación, tanto de xeito individual coma comunitario.

b) Inclusión cultural: é o proceso a través do cal as persoas participan activamente, en igualdade de condicións e de xeito pleno, en todas as fases e ámbitos da cultura. Esta participación activa parte dun enfoque de vida independente no que as persoas teñen poder de decisión sobre o seu achegamento á cultura, conforme ao dereito ao libre desenvolvemento da súa personalidade.

c) Diversidade cultural: é o enfoque que pon en valor a participación real e efectiva de todas as persoas na cultura, en calquera das súas manifestacións,

con independencia das súas condicións persoais ou sociais, temporais ou permanentes, con especial atención aos colectivos en posible risco de exclusión social.

d) Participación social: é o principio polo que as administracións públicas favorecerán o diálogo constante e a participación dos colectivos culturais e das entidades representativas das persoas con dificultades de inclusión social nas iniciativas que permitan difundir o seu papel e promover a súa presenza na vida cultural.

e) Cooperación e colaboración: a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, no marco da normativa aplicable, promoverá a cooperación e a colaboración con outras administracións públicas, así como coas entidades privadas de iniciativa social en materia de cultura en Galicia.

2. Todas as actuacións terán un enfoque de calidade, contribuirán ao desenvolvemento sostible e afondarán na eliminación de barreiras físicas, comunicativas, cognitivas, actitudinais ou de calquera outra índole que dificulten a consecución dos obxectivos da presente lei.

3. Todas as actuacións tenderán a favorecer a sensibilización da comunidade no seu conxunto cara a un modelo social e de dereitos no ámbito cultural. Esta sensibilización permitirá avanzar cara a unha participación conxunta, é dicir, non segregada nin discriminatoria, de todas as persoas en actividades culturais normalizadas e relevantes.

Artigo 4. *Obxectivos*

Esta lei ten os seguintes obxectivos estratéxicos:

a) Garantir a accesibilidade universal das persoas e a súa plena inclusión nos servizos e produtos culturais.

b) Promover o acceso de todas as persoas, independentemente das súas condicións persoais, sociais ou territoriais, aos recursos e servizos culturais, para o que se facilitarán os apoios e axustes razoables que procedan.

c) Promover a investigación, o desenvolvemento e a innovación tecnolóxica e dixital para acadar solucións que permitan unha mellora da accesibilidade universal.

d) Fomentar a participación activa de todas as persoas, con independencia das súas condicións persoais, sociais ou territoriais, na creación cultural profesional e afeccionada, así como a súa empregabilidade nos diferentes sectores culturais.

e) Promover enfoques de carácter arquitectónico e funcional que avancen en materia de espazos culturais que sexan física e cognitivamente accesibles.

f) Sensibilizar a sociedade galega da necesidade dunha cultura que sexa inclusiva e accesible e dos seus beneficios a partir do recoñecemento da diversidade.

g) Promover a información, sensibilización e formación en materia de diversidade e accesibilidade cultural dos traballadores e traballadoras dos diferentes ámbitos previstos na presente lei, de maneira que poidan identificar e dar resposta a necesidades diversas.

h) Fomentar a divulgación cultural en formatos accesibles en lingua galega.

TÍTULO II

Liñas de acción para unha cultura inclusiva e accesible en Galicia

Artigo 5. *Pluralidade e universalidade culturais*

1. As administracións públicas fomentarán a pluralidade e a diversidade nas distintas actividades e manifestacións culturais e poñerán especial atención na necesidade de incluír todas as perspectivas, así como os distintos colectivos.

2. Así mesmo, sen esquecer o significado universal da cultura e a liberdade de creación, as administracións públicas terán en conta os grupos que necesitan un enfoque propio sobre o coñecemento e facilitarán a achega mutua.

Artigo 6. ***Participación activa e autonomía profesional***

Co fin de enriquecer a creación e a difusión da cultura, as administracións públicas fomentarán a participación activa, de carácter profesional e afeccionado, das persoas con discapacidade e doutras en risco de exclusión social nas industrias creativas e culturais galegas, con relación a todo tipo de roles e equipos de traballo.

Así mesmo, apoiarán e promoverán o talento e as capacidades das persoas que integran calquera dos colectivos en risco de exclusión social, co fin de favorecer a súa autonomía profesional, creativa e artística.

Artigo 7. ***Deseño universal***

Os programadores culturais, xunto ás administracións públicas e os colectivos implicados, promoverán a realización de actividades culturais adaptadas a todo tipo de públicos e de asistentes, adoptando os principios do deseño universal. De non ser posible, deberán crearse e facilitarse aos públicos concernidos os recursos e as ferramentas que permitan o pleno acceso e goce da actividade, en igualdade de condicións co resto de públicos.

Artigo 8. ***Fenda dixital***

1. As administracións públicas arbitrarán medidas para que os contidos culturais cheguen aos diferentes colectivos a través do desenvolvemento de ferramentas dixitais e tecnolóxicas.

2. As administracións públicas favorecerán a alfabetización dixital ao longo da vida das persoas e en todo tipo de colectivos, con especial atención ás liñas de actuación que loiten contra a desinformación e as novas falsas a través dos medios sociais.

3. As administracións públicas promoverán accións encamiñadas á execución e ao fomento da dixitalización de todo tipo de materiais e recursos do patrimonio cultural de Galicia, en especial o documental e o bibliográfico, así

como á súa posta á disposición do público en xeral, para os efectos da súa consulta e difusión.

Artigo 9. ***Eliminación de barreiras***

1. As administracións públicas e as entidades privadas establecerán os medios e os procedementos para tender á eliminación progresiva das barreiras de carácter físico, cognitivo, comunicativo, social ou territorial que poidan limitar a participación na cultura en Galicia.
2. No caso das actividades culturais de pago, as entidades organizadoras reservarán prazas con descontos e con gratuidade para determinados colectivos en risco de exclusión por motivos socioeconómicos.
3. Na xeración de emprego nos sectores da cultura, favorecerase igualmente a participación de persoas con discapacidade, así como doutros colectivos con dificultades de inclusión social e laboral.
4. Os axentes culturais responsables dos equipamentos, das programacións e do resto de tipoloxías de actividades culturais que se desenvolven en Galicia velarán pola elaboración dun plan de accesibilidade, no que se detalle a situación de partida e as melloras que cómpre realizar; e dun plan de inclusión, que concrete as actividades e accións que cómpre implementar para o goce da actividade por parte de todo tipo de públicos.

Artigo 10. ***Fomento da creación cultural***

1. Fomentarase a creación cultural, en todas as súas vertentes, en todo tipo de persoas e colectivos sociais, promovendo liñas de estímulo á creación que teñan en conta a diversidade social e o territorio de Galicia, e que permitan acadar unha maior participación de colectivos que, polas súas características, teñan máis dificultades para participar activamente nas actividades de creación cultural.

2. Estimularase a utilización de recursos e programas culturais nas actividades terapéuticas e/ou asistenciais das entidades dedicadas ao tratamento e atención de persoas maiores e/ou con discapacidade.

Artigo 11. ***Participación cultural desde o rural***

As administracións públicas terán en conta a estrutura territorial de Galicia á hora de planificar as programacións culturais, para que estas cheguen a todo o territorio, especialmente ás zonas rurais, en colaboración e diálogo coas entidades privadas e asociativas.

Artigo 12. ***Igualdade de xénero e visibilización***

As persoas, institucións, entidades, centros e espazos culturais previstos no artigo 2 establecerán medidas e programas específicos que, por si mesmos ou no marco doutros de carácter xeral, reduzan a discriminación múltiple das mulleres con dificultades de inclusión social e cultural.

Así mesmo adoptarán as medidas necesarias para paliar o déficit de produción cultural feminina e para visibilizar a pegada feminina na cultura ao longo da historia.

Artigo 13. ***Lingua galega e accesibilidade***

As administracións públicas velarán para que a aprendizaxe, a dinamización e o uso da lingua galega ao longo de toda a vida sexa plenamente accesible, real efectiva e igualitaria mediante todo tipo de recursos, con especial atención aos dixitais, e dentro da diversidade comunicativa e cultural, incluídas as diversas formas de representación e a comunicación aumentativa e alternativa.

Artigo 14. ***Formación***

1. Os centros, industrias e institucións culturais, á hora de levar a cabo a formación do seu persoal, deberán ter presente o necesario coñecemento

daqueles colectivos que, pola súa singularidade ou circunstancias, requiren da adquisición de habilidades comunicativas ou cognitivas de especial natureza. Para estes efectos, poderán preverse espazos colaborativos coas entidades máis representativas e significadas de cada sector.

En todo caso, a formación do persoal, en particular o persoal de atención ao público, incorporará aspectos relativos á igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal.

2. As administracións públicas disporán dunha oferta formativa ampla sobre os diversos aspectos da accesibilidade e da inclusión que teña en conta a participación de persoas ou de colectivos representativos en diferentes ámbitos da diversidade cultural.

Artigo 15. ***Investigación, desenvolvemento e innovación***

1. Fomentarase a investigación, o desenvolvemento e a innovación en materia de accesibilidade e inclusión cultural, de acordo cos principios reitores da presente lei, tanto de estudos e propostas metodolóxicas e de traballo coma de desenvolvemento, mellora ou aplicación de recursos para a creación e o gozo cultural.

2. Prestaráselles especial atención, pola súa potencialidade en materia de accesibilidade e inclusión cultural para todas as persoas, á investigación e ao desenvolvemento e innovación mediante recursos de transformación dixital.

3. Así mesmo, favorecerase a realización de encontros e intercambios de boas prácticas entre entidades e institucións, incluídas as conformadas por colectivos específicos, dado que a reflexión compartida se concibe como un mecanismo de creación de coñecemento.

Artigo 16. ***Sensibilización e difusión***

1. As administracións públicas velarán pola realización de actividades de sensibilización e difusión en materia de accesibilidade e inclusión cultural. Para tal efecto, realizarán ou promoverán campañas, eventos e outras

accións de impacto que permitan unha maior conciencia social sobre a diversidade e a inclusión cultural.

2. Para os efectos de visibilizar a accesibilidade á cultura, difundiranse polos medios axeitados as programacións culturais, con indicación expresa de todos os detalles relevantes desas programacións. Ademais, favorecerase a creación e difusión de axendas culturais compartidas e plenamente accesibles.

Artigo 17. *Cooperación e colaboración*

1. No exercicio das súas competencias, a Administración Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia promoverá, no marco da normativa aplicable, a cooperación e colaboración con outras administracións públicas, así como con entidades de dereito privado, para o desenvolvemento de medidas que contribúan a facilitar o acceso á cultura dos colectivos máis vulnerables e con maiores dificultades de inclusión social.

2. Fomentarase de xeito particular a colaboración con entidades representativas dos colectivos aos que se refire o número anterior, así como cos colexios profesionais.

Artigo 18. *Participación social*

As administracións públicas promoverán a participación do terceiro sector de acción social en iniciativas nas que resulte conveniente integrar o seu coñecemento a fin de dar cobertura ás necesidades específicas de colectivos concretos e garantir unha maior cohesión social.

Artigo 19. *Observatorio da cultura inclusiva e accesible*

1. Crearase o Observatorio da cultura inclusiva e accesible de Galicia, que dependerá da consellería con competencias en materia cultural, coa participación doutras entidades da Xunta de Galicia, en particular as competentes en materia de política social, así como doutras administracións

públicas e de entidades privadas do tecido asociativo cultural e das industrias culturais.

2. Serán obxectivos do Observatorio da cultura inclusiva e accesible de Galicia a observancia e seguimento no cumprimento desta norma, a análise e avaliación de necesidades, a participación institucional, e a emisión de propostas de actuación en materia de inclusión e de accesibilidade no conxunto de ámbitos da cultura de Galicia.

Disposición transitoria primeira. ***Prazo para a creación do Observatorio da cultura inclusiva e accesible***

No prazo dun ano dende a entrada en vigor desta lei, a consellería competente en materia de cultura procederá ao desenvolvemento normativo necesario para a creación do Observatorio da cultura inclusiva e accesible de Galicia.

Disposición transitoria segunda. ***Elaboración de plans de accesibilidade e de inclusión***.

No prazo dun ano dende a entrada en vigor da lei a consellería competente en materia de cultura definirá os aspectos que deberán integrar o contido mínimo dos plans de accesibilidade e inclusión previstos no artigo 9.

Disposición derrogatoria única. ***Derrogación normativa***

Quedan derrogadas cantas disposicións de igual ou inferior rango se opoñan ao previsto nesta lei.

Disposición derradeira primeira. ***Desenvolvemento normativo***

Autorízase o Consello da Xunta de Galicia a que dite cantas disposicións sexan necesarias para a execución e o desenvolvemento do establecido nesta lei.

Disposición derradeira segunda. *Entrada en vigor*

Esta lei entrará en vigor aos vinte días da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*.

Santiago de Compostela,

XXX

Presidente